

Osallisuutta ja toivoa –

**Diakonissalaitoksen tulevaisuustyö
haavoittuvassa asemassa olevien
parissa**

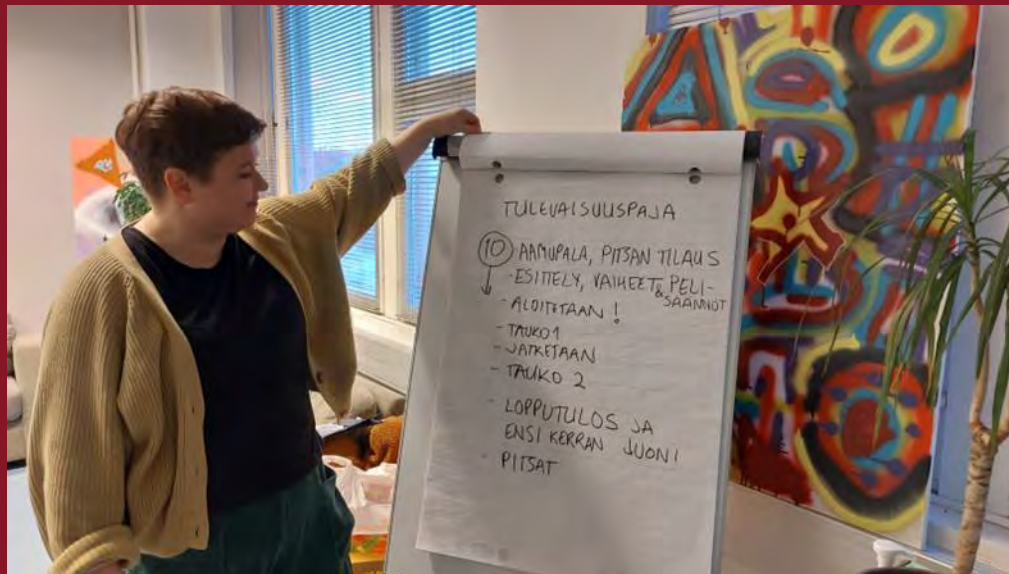

**Diakonissa-
laitos**

Maiju Lehto

Tänään:

**Miksi Diakonissalaitos tekee osallistavaa tulevaisuustyötä?
Uudenlaiset menetelmät esteettömämpien tulevaisuustyöpajojen järjestämiseen**

Rohkeasti ihmisarvon puolesta

Diakonissa-
laitos

**Diakonissa-
laitos**

Diakonissalaitos tekee rohkeasti työtä ihmisarvoisen elämän puolesta. Säätiön yleishyödyllisen toiminnan avulla tuemme kaikkein haavoittuvammassa asemassa olevia. Yhteiskunnallinen yrityksemme Rinnekodit tarjoaa vaikuttavia sosiaali- ja terveystalvuuja erityistä tukea tarvitseville ihmisille. Kaiken toimintamme keskiössä on ihminen. Lue lisää: www.hdl.fi

YLEISHYÖDYLLISTÄ TOIMINTAA

Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville silloin, kun hätä ja häpeä ovat suurimmat, ja kokemus ihmisarvosta huojuu.

Yli **155 vuotta**

ARVOPOHJAISTA LIIKETOIMINTAA

ARVOMME

Ihmisarvo
Lähimmäisenrakkaus
Vastuullisuus

Vaikuttavia sote-palveluja erityistä tukea tarvitseville ihmisille.

Rinnekodit

Koulutamme sote-alan osaajia Suomen Diakonia-opistossa ja Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

3400
työntekijää

Toimimme
valtakunnallisesti
ja kansainvälisesti

Edistämme
monimuotoisuutta

Työhyvinvointi **4,1/5**

Asiakaskokemus **4/5**

14

hyvinvointialuetta

Toiminnan
tuotot

258 milj.

Hyvä
kiertämään

5,5 miljoonalla

Vastuuna yhteinen hyvä!

Diakonissa-
laitos

Visiomme: Jokaisella ihmisarvoinen elämä.

Teknologinen
muutos

Työntekijöiden
saatavuus

Eriarvoistuminen

Nuorten
syrjäytyminen

Arvolupauksemme:
Rakennamme vieraan-
varaisia yhteisöjä, joissa
luottamus, osallisuus
ja toimijuus vahvistuvat.

Strategian
painopisteet:

Rohkea vaikuttaja

Valtakunnallinen
toimija

Yhtenäinen
Diakonissalaitos

Tulevaisuuden
työyhteisö

Arvomme: Ihmisarvo, lähimmäisenrakkkaus ja vastuullisuus

”

Te ootte ekoja jotka kysyy tätä meikäläisiltä.

Tulevaisuustyöpajaan osallistunut päihdepalveluiden asiakas

”

Tulevaisuuslukutaito ja tulevaisuusvalta

- Tulevaisuuslukutaito kuuluu kaikille, mutta tulevaisuuspuheen kieli ja tavat osallistua ovat vaikeita ja suunnattu asiantuntijoille.
- Tulevaisuusvalta: kuka saa määritellä millainen on toivottava tulevaisuus?
- Laaja osallisuus mahdollistaa yllätysten ja ilmiöiden havaitsemisen paremmin.

Kuva: Sanna Mander

Tulevaisuusvalta

- Länsimaisissa demokratioissa tutuinta ja myös näkyvintä on valta, jota käyttävät vallan kolmijako-opin mukaisesti lainsäätäjät, toimeenpanijat ja tuomiovalta. Media, digivalta ja sosiaalinen media.
- Tulevaisuusvaltaa voi olla vaikea huomata, koska se ei välttämättä suoraan konkretisoidu teoiksi, kampanjoiksi tai resurssien kohdentamiseksi. Se näkyy ajatuksina, näkemyksinä ja visioina tulevaisuudesta.
- Kenelle oletamme tulevaisuuden kuuluvan: vain ihmisille vai ihmisille osana muuta luontoa?
- Sitra, tulevaisuusvaltamuistio 2024

Yle

Yle

Mieli Aivolitto

Yle

Wikipedia

Wikipedia

**Rohkeasti
ihmisarvon
puolesta**

- Vallalla olevat tulevaisuusnäkemykset vaikuttavat siihen, **mitä tulevaisuudessa pidetään mahdollisena ja toivottavana**. Samalla ne vaikuttavat myös siihen, **minkälaisia valintoja teemme tässä hetkessä**.
- Ennakoinnin suosion kasvu ja kestävyyskysymysten akuutti luonne pakottavat myös ennakointia uudistumaan suuntaan, jossa tulevaisuusvallan kysymykset otetaan vakavasti.
- Tulevaisuusvallan laajentuminen on radikaali muutos, sillä onnistuessaan se toisi uusia ja ehkä ennen kuulumattomissa olleita ääniä yhteiskunnalliseen keskusteluun tulevaisuudesta.

Olemmeko tähän valmiita?

- Sitra, Tulevaisuusvaltamuistio 2024

<https://www.climateassembly.uk/detail/>

**Diakonissa-
laitos**

49
tulevaisuustyöpajaa,
270 osallistujaa

Kolme raporttia

*Yksi opas
esteettömämpien
tulevaisuustyöpajojen
järjestämiseksi*

*Uusia menetelmiä
tulevaisuusajattelun
helpottamiseksi*

”Tulevaisuuspaja oli poikkeuksellisen hyvä kokeilu, en ole vastaavaan törmännyt muualla. Meitä kuultiin ja viestiä jopa laitettiin eteenpäin. Toivon, että tämä juttu kantaa hedelmää ja siinä päästään pitkälle.”

*Heikki, opioidikorvaushoitoyksikön
asiakas*

*”Toi asiakkaan piilevän
potentiaalinsa esille.”*

Päihdepalvelun työntekijä

**Rohkeasti
ihmisarvon
puolesta**

Miksi Diakonissalaitoksella?

- Tulevaisuusajattelun ja tulevaisuusvallan lisääminen.
- Ihmisten voimaantuminen.
- Rinnekotien ja DL:n palveluiden oma kehittämistyö.
- Uusi hanketyö.
- Tutkimustyö.
- Vaikuttamistyö.
- Ihmisarvoisemmat tulevaisuuskuvat.
- Kansainvälisesti pioneerityötä.

**Osallistuneita ovat olleet mm.
opioidikorvaushoidon asiakkaat,
vammaispalveluiden asiakkaat, hätmajoituksen
asiakkaat, Asunto ensin-palveluiden asiakkaat,
liikkuvan asumisen tuen asiakkaat, neet-nuoret,
ikääntyneet, kaupunkilaiset.**

- Ilmiöaseman pilotissa 2023 nousi esiin että ryhmämuotoinen dialogi ei sovi kaikille osallistujille. Tarvitaan uudenlaisia menetelmiä.

Osallisuus ja tulevaisuusvalta

”Menetelmien
tulee joustaa, ei
ihmisten.”

Kohti ihmisarvoista tulevaisuusvaltaa-hanke

(9/23-5/24, rahoittaja Sitra)

Kuva: Veikko Somerpuro

Rohkeasti
ihmisarvon
puolesta

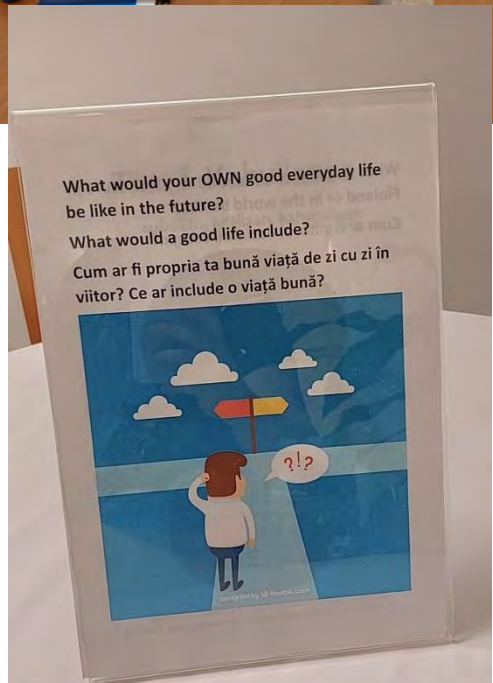

TAVOITTEENA OLI

Kehittää menetelmiä ja materiaaleja, jotka mahdollistavat erilaisten ihmisten osallisuuden tulevaisuusajatteluun

Saada mukaan tulevaisuusajatteluun niitä ihmisiä, joiden voi olla vaikea nähdä tulevaisuuttaan, koska heidän nykyisyytensä tuntuu näköalattomalta tai heitä, joilta ei välttämättä ole koskaan kysytty, mitä he ajattelevat tulevaisuudesta

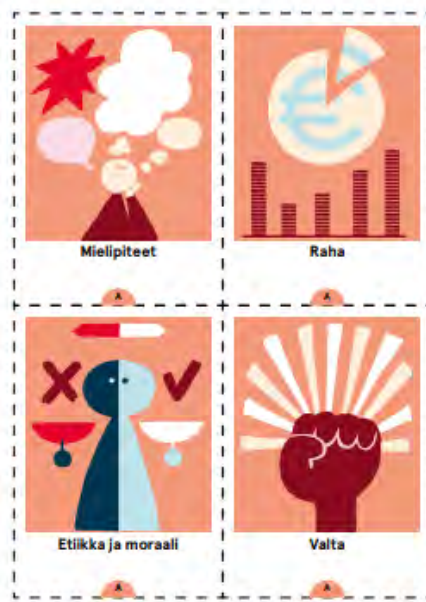

YMPÄRISTÖ JA MAAPALLO 1

SOSIAALISET ASIAT 3

ARVOT JA MIELIPITEET 2

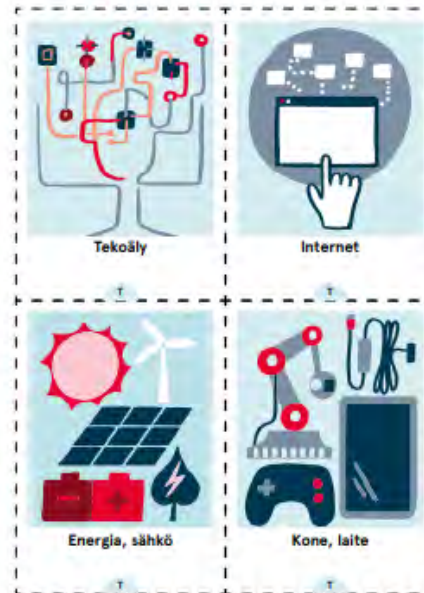
TALOUS 16

LAKI JA JÄRJESTYS 17

KULTTUURI JA VAPAA-AIKA 19

TEKNOLOGIA 15

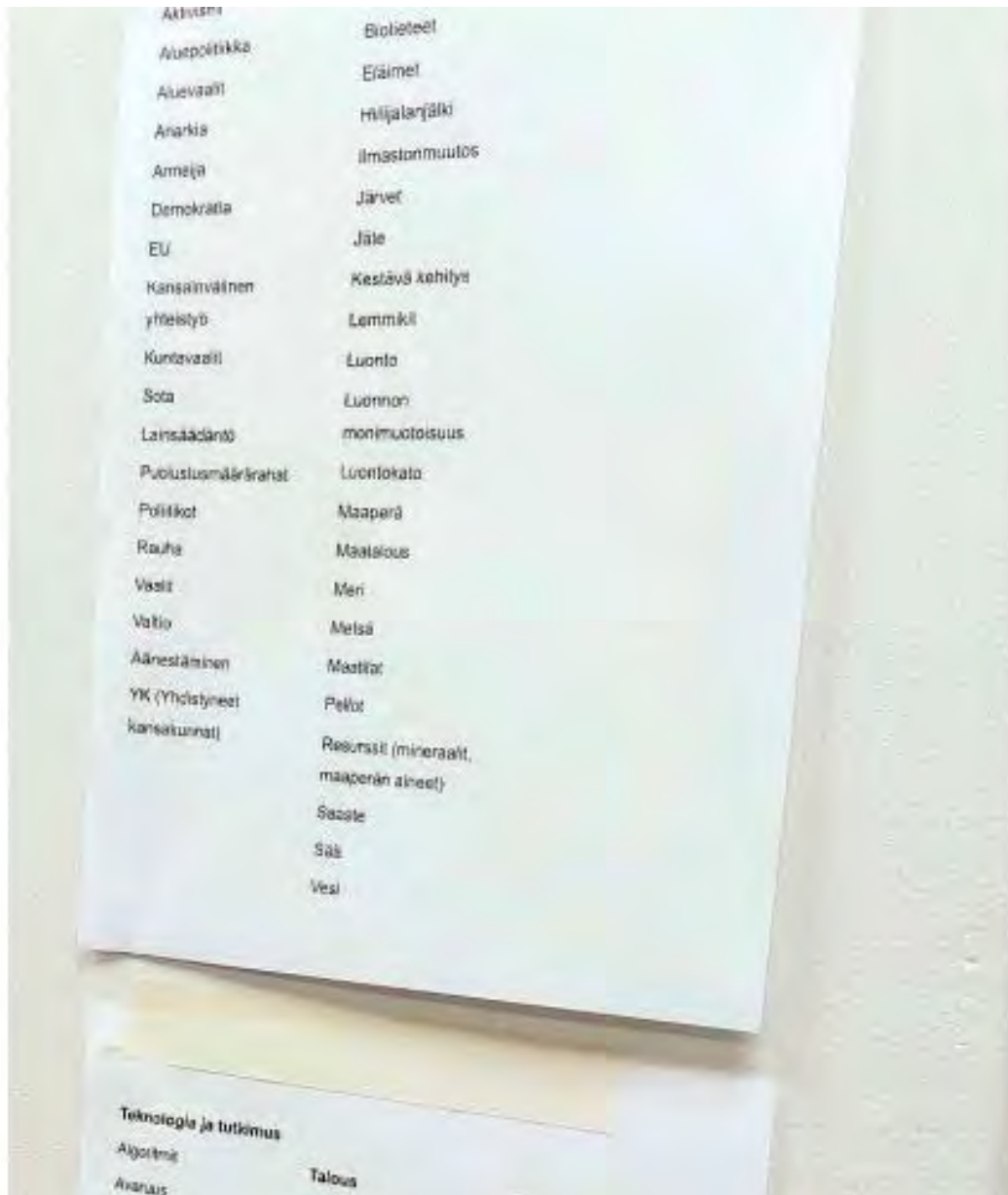
10 kategoriaa, 69 keskustelukorttia.

Kategoriat:

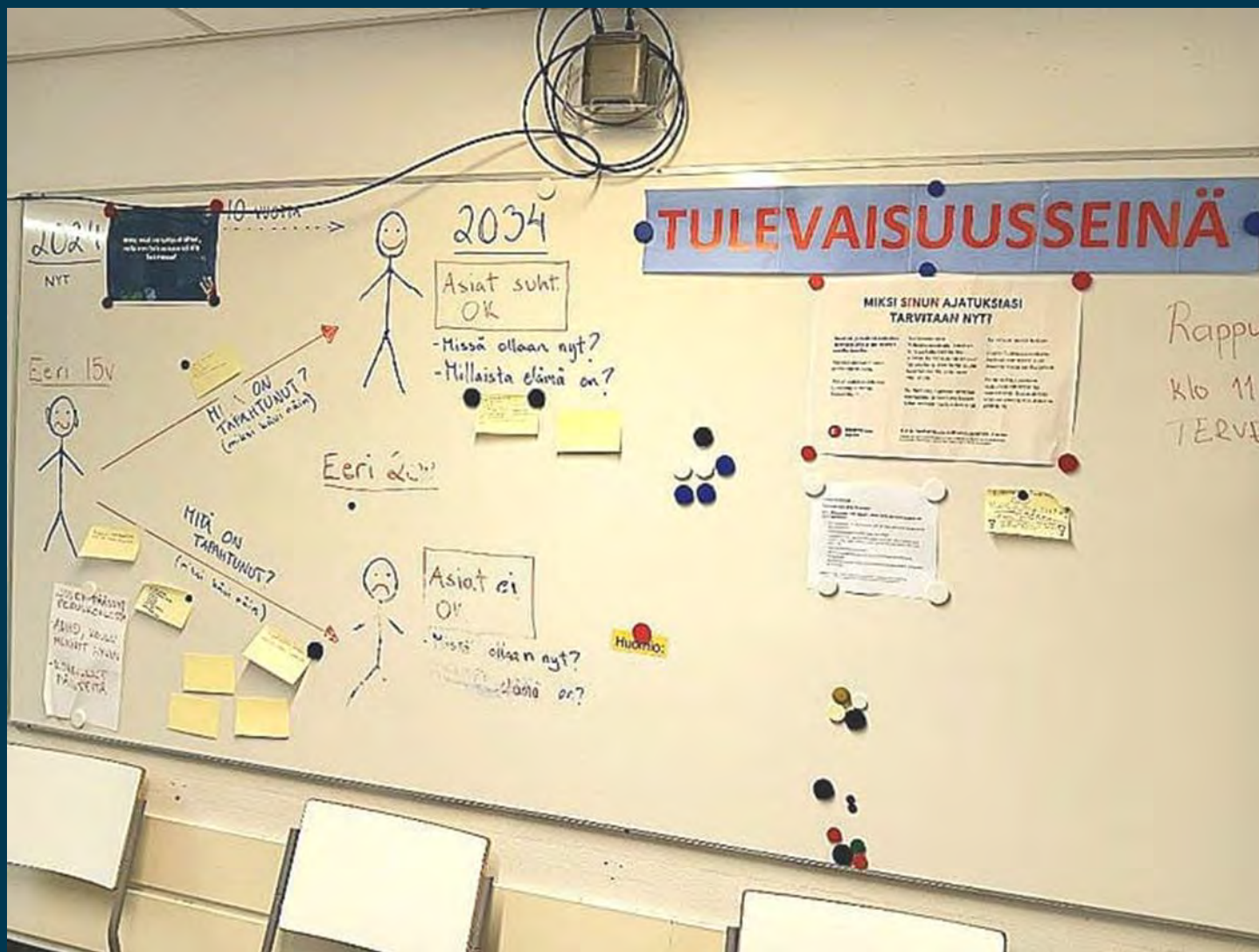
- Ympäristö ja maapallo
- Tieto
- Sosiaaliset asiat
- Arvot ja mielipiteet
- Ihmiset ja suhteet
- Teknologia
- Politiikka ja päätökset
- Talous
- Laki ja järjestys
- Kulttuuri ja vapaa-aika

Jo hyvin yksinkertaiselta tuntuvien apuvälineiden, kuten keskustelukorttien, ottaminen mukaan ja keskustelun muuttuminen tuetuksi dialogiksi on ollut mullistava kokemus.

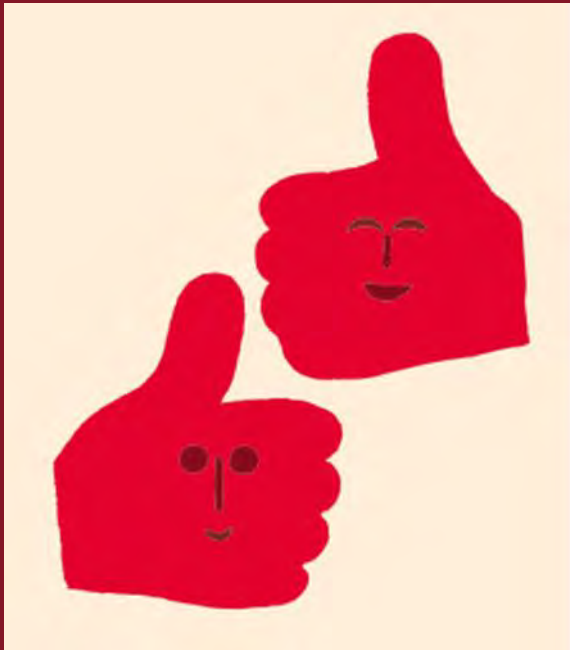

”Tulevaisuusseinä oli tosi havainnollistava, siihen uskaltaa laittaa omia elämäkokemuksia, kun ei ole se itse, vaan siinä on keksitty henkilö. Se voi helpottaa, kun voi ulkoistaa. Aikajanana 10 vuotta hyvä, että ehtii tervehtyäkin, ja vaikka mitä ehtii tapahtua, antaa laajempaa kuvaa.

Porukalle tulee mieleen asioita ja omia mielipiteitä, oli aika paljon ihmisiä, jotka haluaa vaikuttaa muttei tiedä miten”, totesi Tulevaisuusseinää Avohuumehoidon yksikössä ylläpitänyt vertainen.

”Simpukat puhdistaa luontoa, ja toivoisin että niitä olisi kymmenen vuoden päästä olemassa yhtä paljon kuin nykyisinkin.”
Vammaispalvelujen asiakas

”Kyl porukka oli enemmän kuin hymyssä suin viime kerran jälkeen.”

”Meikäläisillä on aikaa vatkata näitä asioita omassa päässä muttei niitä puhu ääneen missään.” Pähdepalveluiden asiakas

”Täällä käytiin niin laajoja asioita niin niistä keskustelu oli hedelmällistä”

”Tästä päivästä sanon niin oon tyytyväinen kun muutin tänne Keski-Suomesta ja täällä on lapset ja lastenlapset. Tulevaisuutta varmaan vielä on, ei tiä millon päättyy. Aika valoisalta näyttää vielä se tulevaisuus.
Ikäntyneiden palvelut

”Te ootte eka lafka joka tekee tämmöstä. Te teette tän hyvin.”

Toiminnallisuus ja konkreettisuus sopii monenlaisille osallistujille

Hankkeen aikana pyrittiin huomiomaan esimerkiksi osallistujien

mahdolliset neuropsykiatriset (erityis)piirteet, päihtymystila, keskittymis-, muisti- ja kielivaikeudet neuroepätyypilliset henkilöt ja henkilöt, jotka kommunikoivat muuten kuin puhumalla.

Työpajoissa työskenneltiinkin monin eri tavoin.

Konkreettisuuteen liittyy myös se, että osallistujan oma ajatus kirjoitetaan esille. Tämä voi olla osallistujalle muutenkin arvokas kokemus: ”minun sanomiseni on ylös kirjoittamisen arvoinen.

Luonto

**Muiden
ihmisten seura**

Ihmisoikeudet

MITEN KÄYTÄNNÖSSÄ?

Vinkkejä tulevaisuusvallan laajentamiseen

Tässä Maiju Lehdon ja Kati Lehtiön vinkit tulevaisuusvallan laajentamiseen.

1. Mene ihmisten luokse

Älä kutsu ihmisiä johonkin tapaamispaikkaan, vaan järjestä tapaaminen sinne, missä kohderyhmään kuuluvat ihmiset muutenkin luontaisesti asuvat ja toimivat. Tutussa paikassa on helpompi rakentaa luottamusta.

2. Kohtele tasavertaisesti

Puhu oikeilla termeillä ja tasavertaisesti. Ole aidosti kiinnostunut ihmisten ajatuksista. Älä etukäteen pääätä heidän olevan elämäntilanteestaan johtuen vähemmän pystyviä kuin he todellisuudessa ovat.

3. Salli ihmisten tyhjentää nykyhetken ahdistukset

Ihmistä usein ahdistavat nykyhetken ongelmat. Anna heille tilaa sanoa nämä ääneen ennen kuin siirryt puhumaan tulevaisuudesta.

Kiitos!

Haluatko tehdä yhteistyötä tai jutella lisää?

Maiju Lehto

maiju.lehto@hdl.fi

050 5753339

hdl.fi/tulevaisuusvalta/

Diakonissa-
laitos

 @HDLsaatio

 /diakonissalaitos